

Előfizetési árak
egész évre 4 frt., felévre 2 frt.,
negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr
Hirdetések másoknál árak szerint.
▲ lap megjelenik minden csütörtökön.
Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendőek.
Kéziratok vissza nem adódnak.
Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
hova a lap anyagi részét illető közle-
menyek es előfizetési pénzek küldendők.
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Illek Vincze.

Ujpest, szept. 21-én.

E név, melyet e sorok élére irtam, az ujpesti római katolikus egyháznak az egész- s Ujpest községnek a fél története.

F. é. szeptember hó huszonnegyedikén lesz *negyven* éve annak, hogy egy fiatal felszentelt szolgálja az Istennek, először emelte a magasba az Oltári Szentséget s először hallá a magasból azon apostoli szöveget: „A te nálad letett drága kincset tartsad meg a Szentlélek által, aki lakozik mi bennünk“!

Ez a 22 éves fiatal lelkész, aki először áldozott az Ur oltára előtt: *Illek Vincze* volt!

F. é. szeptember hó huszonnegyedikén lesz *harmincz* éve annak, hogy egy fiatal plébános, az ujpesti római katolikus egyház híveinek s mindazoknak, kik Pál apostol szerint „Tiszta szívből hívják segítségül az Urat“, a következő szavakkal mutatkozott be: „Eljöttem hozzátok hirdetni az igazságot, a hitet, a szeretet s a békességet“!

Ez a fiatal plébános, aki magasztos hivatásának tudatában a fenti igékkel mutatta be magát: *Illek Vincze* volt!*)

Hogy miként őrizte meg „a nála letett drága kincset“, miként váltotta be a bemutatkozásakor tett ígéretét, arról fényesen tanuskodik az ujpesti római katolikus egyháznak a felvirágzása, Ujpest községének fejlődése s az ujpesti hitfelekezetek közötti példás békesség.

Midőn Illek Vincze 1869-ik évben, tehát 30 év előtt ujpesti plébánossá lón, a 1000 lélekből álló római katolikus egyháznak nem volt se plébániája, se temploma; a fiatal plébános kénytelen volt egy fő-uti bérházba vonulni s ott egy szerény szobából és konyhából álló lakásban szötte egyháza javát czélzó terveit; és ott a régi temetőnek, még a plébános lakásánál is szerényebb kápolnájában hirdette a szeretet vallásának boldogító, üdvözítő ígét.

És ma, harmincz év után, büszkén tekinthet vissza lelkészi működésére. Fáradságot, akadályt nem ismerő buzgalomával, erélyével felépítette 1874-ben a plébánia-épületét az iskolát, a kántorlakot és a bazárt s ugyanakkor lerakatta az István-téri templomnak az alapjait is, amely templom 1882-ik évben épült fel teljesen.

Ugyancsak 1874-ik évben olyan autonómiát eszközölt ki egyházának, amelynek nincs párja a katolikus világban. Illek Vincze ugyanis olyan egy-

háztanácsot alakított, amely 3 évről 3 évre választatik s amelynek tagjai, ezen idő alatt a királytól, patronátusi joggal vannak felruházva; ők prezentálják a plébánost s a püspök tartozik azt meg erősíteni; ők adminisztrálják az egyház vagyonát; ők vetik ki az egyházi adót, kezelik az iskola s a bazar jövedelmét; s ők rendelkeznek a stóla- és a perselypénz fölött. Ennek az önálló egyházi szervezetnek köszönhető, hogy az egyház hajója soha sem jutott zátonyra s a legválságosabb időkben is biztosan haladt az egészséges fejlődés hullám-ösvényén azon révbe, amelyben ma 32.000 római katolikus lélek üdvözl, az Illek Vincze gondoskodása folytán felépült sugártorony harangjainak dallamos hangjai kíséretében, a lobogóját.

Hogy Illek Vincze lelkészi gondoskodását egyházában nemcsak nagykoru híveire, hanem a gyermekekre s azok tanítóira, nevelőire is kiterjesztette, annak bizonyítására elég megemlítenünk azt a tényt, hogy az iskolai gondnokságnak 1874-ik év óta tevékeny tagja, több mint egy évtized óta a gondnokságnak elnöke és hogy a tantestületnek olyan ritka önzetlen barátja, akiről csak a tiszteletnek és szeretetnek legmelegebb szavaival emlékezik meg minden tanító.

És ez a lelképásztor, aki életének java részét, tehetségét és idejét egyházában és az iskolának szentelte: egyetlen egyszer sem lépett az egyháztanács elé azzal a kívánsággal, hogy sikerteljes működését papi javadalmainak az emelésével jutalmazza meg. Illek Vinczének ma is éppen egy ezer forint az évi fizetése, mint ahogy azt 1874-ben megállapították, pedig akkor egymaga intézte csak a lelkészi teendőket, míg ma, két segédlelkész és két hitoktató tartozik papi háztartásához.

A kedvezőtlenül változott s megdrágult életviszonyok között is változatlan maradt esekély lelkészi fizetés azonban nem lazította meg munkaerőjét, nem keserítette el szívét, oltárt emelt s padokkal látta el a templomot a sajátjából s most is a plébánia újjáépítésénél ezer forintnál többel járult hozzá az átalakításokhoz. De nem feladatunk felsorolni azon áldozatok számát, melyeket a jótékony, az ember-szeretet a közművelődés oltárára helyezett, de igenis ki kell emelnünk azt, hogy a békességnek, a felekezeti türelemnek, a lefolyt harmincz év alatt annyi és oly bizonyítékait szolgáltatotta, a testvéri szeretetet nemcsak hirdette, hanem oly módon gyakorolta, hogy még az ellenségének is, ha van, kalapot kell előtte emelnie.

Hithűsége és szabadelvűsége mindenkor megtalálták azt az arany középutat, amelyen a pap éppen olyan jó

hazafi, mint amilyen jó katolikus; éppen olyan jó polgár, mint amilyen jó lelkész. Két olyan tulajdonság, amely az igazi magyar papot az összes államok papjai fölé emeli.

Csoda-e tehát, ha Illek Vincze plébánost jubileumának napján, nemcsak a saját egyházának a hívei, hanem Ujpest összes hitfelekezetei, tantestületei, társadalmi osztályai, a község képvisellete és előljárósága hódoló tisztelettel veszik körül?

Nem csoda!

Nem csoda már csak azért sem, mert Illek Vincze, aki 1869 óta tagja a képviselőtestületnek, a vármegyei bizottságnak; aki 1879 óta tagja a megyei állandó választmányoknak: minden alkalommal, minden körülmények között s mindenkiel szemben latba vetette a tekintélyét s a befolyását Ujpestnek és Ujpest lakosságának az érdekében!

Igaz, hogy a legfelsőbb elismerés sem maradt el!

Ő felsége a király, koronás aranyérem kerszettel s a Ferencz József lovagrenddel, — egyházi hatósága pedig a czimzetes esperességgel tüntette ki, de a legnagyobb kitüntetés reá nézve a polgári becsületnek azon koronája, amelylyel a köztisztlet s a közszeretet díszítette fel s amely jubileuma alkalmából párját ritkító módon nyilatkozik meg.

Az egek Ura éltesse őt egyháza, községünk s hazánk javára még nagyon sokáig s kísérje áldás további működését is ép ugy, mint eddig kísérte!

Üdv az érdemekben gazdag lelkésznek és polgárnak: Illek Vinczének!

Brankovics György.

Villamos a határig.

Egy oly örvendetes tenyről adunk hírt Ujpest községének, amely nemcsak újabb vívmánya annak az agyon rágalmazott községi politikának s azoknak a vezérfiúknak, kik ezt a községi politikát intézik, hanem megbecsülhetetlen feltétele is községünk Duna-menti fejlődésének.

A budapestvidéki villamos vasúttársaság vezérigazgatója haraszti *Jellinek* Henrik, f. hó 16-án, a megyeri villamos vasut meghosszabbítandó vonalának közigazgatási bejárásakor kijelentette, hogy a megyeri villamos vonalát, Ujpest érdekeinek, megfelelően kész a vízvezetékén túl is, egészen a Földesi telkekig illetőleg a Béla-utcaig kiépíteni.

E kijelentés jegyzőkönyvbe vetetett s a közigazgatási bejárás — a keresk. miniszter utólagos jóváhagyása reményében — rögtön meg is ejtetett.

A tavasszal tehát villamoson közlekedhetünk egész a határig s a vácsi-ut jobb oldalán lévő, már parcellázott grófi és magán telkek bizonyára nemcsak rohamosan benépesednek, hanem értékben is emelkednek.

*) Született 1837 április 4-én Nyitra városában. Felszenteltetett 1859 szept. 24-én Vácson; 1867-ig segédlelkészkedett és a Fay meg Schaff-gotsche gróf családjánál nevelősködött. 1867-ban adminisztrátor lett Kálnán. 1869-ben plébánossá neveztetett ki Ujpestre.

Aki azonban azt hiszi, hogy e fontos közlekedési vonal meghosszabbításának a kivívása, könnyű dolog volt: az nagyon esalodik.

Ezt a vívmányt ismét kerületünk országgyűlési képviselőjének: *Wolfner Tivadarnak* köszönhetjük első sorban.

A dolog ugyanis úgy állott, hogy a kereskedelmi kormány már felmenté a Budapest-vidéki villamos vasut társaságot az alól a kötelezettség alól, hogy a Deák-, Toldi- s Arany-utcai vonalrészt kiegészítse. *Wolfner Tivadar* országgyűlési képviselő — amint ez egyoldalú felmentésről értesült — rögtön a kereskedelemügyi miniszteriumba sietett s a legerélyesebben tiltakozott Ujpest jogainak a mellőzése ellen és az Előjárósággal együtt csak azon esetben volt hajlandó a jelzett vonal kiegészítésének a kötelezettsége alól felmenteni a társulatot, ha ez utóbbi, viszonzásképen, meghosszabbítja a megyeri vonalat.

Igy jött létre a község előjárósága és a villamos társaság között az a kölcsönös megállapodás, amely a megyeri vonalnak a vízművekig való meghosszabbítását eredményezte.

Hogy e vonal közigazgatási bejárásának a megkezdése előtt, Jellinek Henrik igazgatónál az érdekeltek bizottsága, a földesi telkekig való további meghosszabbítást kérelmezte; hogy e további meghosszabbítás érdekében a bejárás bizottság előtt ismét *Wolfner Tivadar* orsz. gy. képviselő szólalt fel s hogy e felszólalásnak Jellinek Henrik készséggel tett eleget: arról lapunk részint már értesítette, részint pedig az alábbi sorokban értesíti közönségünket.

Egyszóval a villamos közlekedés biztosítva van már a határig! Köszönet érte azon férfiaknak, kiknek ez újabb vívmányt köszönhetjük!

A közigazgatási bejárás különben a következőleg folyt le:

Közigazgatási bejárás. Folyó hó 16-án ejtetett meg a megyeri villamosvasut azon vonalának a közigazgatási bejárása, — melynek meghosszabbítása a vízműtelepig, illetve a Földesi-telkekig tervezetett. A közigazgatási bejárásban résztvettek: a kereskedelemügyi m. kir. ministerium részéről Papp Árpád minis- teri osztálytanácsos, mint a bizottság vezetője, Kádár Gusztáv műszaki tanácsos; a cs. és kir. közös hadügyministerium részéről: Ehard Márton cs. és kir. százados; a földmívelésügyi m. kir. ministerium részéről: Marsovszky Imre kir. főmérnök; a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség részéről: Bolberitz Henrik máv. felügyelő; a m. kir. posta és táv- irda vezérigazgatóság részéről: Hollós József kir. főmérnök; a fővárosi m. kir. államrend- őrség főkapitányi hivatala részéről: Koloss- váry Gyula ker. kapitány; Pest-Pilis-Solt- Kiskunvármegye közönsége részéről: Kemény Kálmán főjegyző, s Ivánka Pál főszolgabíró; Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye közigazgatási bizottsága részéről: Kemény Gusztáv tiszte- letbeli főszolgabíró; Pest-Pilis-Solt-Kiskun- vármegye államépítészeti hivatala részéről: Cseresy István kir. főmérnök; a budapesti közüti vaspálya társaság részéről: Steller An- tal főmérnök; a budapest-ujpest-rákospalotai villamosvasut részvénytársaság részéről: Kert- scher István főmérnök; a budapestvidéki vil- lamos közüti vasut részvénytársaság részéről: Jellinek Henrik vezérigazgató. Ujpest község részéről: Lindt János bíró, — Zsoldos János jegyző, Hoffer Miksa mérnök, Wolfner Tiva- dar országgy. képviselő, Illek Vincze, Mady Lajos, Friedmann Ármán, Dezső Lajos és Dia- mantstein Lajos. A kereskedelemügyi minis- ternek f. é. aug. hó 24-én kelt rendelete foly- tán kiküldött bizottság tagjai Ujpest község- házában gyűltek össze s Papp Árpád minis- teri osztálytanácsos üdvözölve a megjelenteket, a hivatalos bejárást megnyitotta s mindenek- előtt felolvastatta azon megállapodást, amely a megyeri vonal meghosszabbítása, illetőleg a Deák-, Toldy- s Arany-utcai vonal kiépi-

tésének a kötelezettsége alól felmentésre vo- natkozólag a budapestvidéki villamos közüti vasut részvénytársaság s Ujpest község elő- járósága között létrejött, s ezután bemutatta Kádár Gusztáv műszaki tanácsos a terveket, s kifejtette, hogy a 800 méter hosszú meghos- szabbítási vonalon a kiterő felesleges s az ut- test kövezése csak a forgalom megnagyobbo- dása esetén szükséges. A bizottság tagjai az előadottakhoz hozzájárulván, Wolfner Tivadar országgy. képviselő a vonalnak a Földesi-tel- kekig, — illetőleg a Béla-utcaig leendő meg- hosszabbítását annál is inkább kéri, mert a vízműtelepektől a Béla-utcaig alig van 300 méternyi távolság s a megyeri vonal életké- pességének és jövedelmezőségének a Földesi- telkek és gróf Károlyi Sándor telkeinek a be- építése kezezi legfőbb biztosítékát. E kértést a többi községek nevében is támogatta Kemény Gusztáv, mire Jellinek Henrik, — az érdekel- villamosvasut vezérigazgatója kijelentette, hogy a kívánságot indokoltnak találja, Ujpest község fejlődését szívesen előmozdítja s így kész a további meghosszabbítást teljesíteni. E kijelentés viharos eljenzésre ragadta a je- lentelőket, Illek Vincze pedig a község nevé- ben háls köszönetet fejezett ki Jellinek vezér- igazgatónak, aki ismét bebizonyítja, hogy Uj- pestnek igazi barátja.

Papp Árpád min. osztálytanácsos s a bi- zottság vezetője, erre kijelentette, hogy a mai közigazgatási bejárást, a keresk. ministeri utó- lagos jóváhagyása reményében, egészen a Földesi telkekig, illetőleg a Béla-utcaig ki- terjeszti s a bizottság tagjaival együtt a hely színére indult, ahol kitűnt, hogy az utvonal meghosszabbítása semmiféle akadályokba sem ütközik, a föltéseket nem érinti s a megye makadám útját az építés meg nem bolygatja, így tehát Ujpest községe a jövő tavasszal már egész a község határáig villamosvasuton közlekedhetik.

A bejárás d. u. 1 órakor fejeztetvén be, a bizottság tagjai, miután visszafelé haladva megtekintettek a szekesfővárosi vízművek gepházát is, a legszeszgyárnál külön villamos kocsikra ültek, amelyek a fővárosba röptettek őket, ahol a jegyzőkönyvek elkészítése és alá- írása után bankelt volt a Frohner szállodában.

HIREK.

— **Harmas egyházi ünnepe lesz** f. é. szeptem- ber hó 24-én az ujpesti római katolikus egy- háznak. Először e napon tartja Illek Vincze esperes-plébános 40 éves áldozópapi jubileu- mat. Másodszor e napon szolgáltatja ki Jung vaczi felszentelt püspök a bermalás szentse- get, amelyre eddig körülbelül 350-en jelen- tektek. Harmadszor ugyancsak e napon szen- tetetik fel az újonnan emelt plébánia-épület. A harmas egyházi ünnepély sorrendje a kö- vetkező: A püspök ünnepélyes fogadtatása 3/4 9 órakor d. e. a Rákospalota-Ujpesti vasuti állomásnál; 2 Illek Vincze esperes-plébános m. seje d. e. 9 órakor; 3. Dr. Varaszeji Béla hitszónoklata d. e. 1/2 10 órakor; 4. Nagy zenés- mise d. e. 10 órakor; 5. A bermalás szentse- genek kiszolgáltatása 1/2 11 órakor; 6. Haz- felszentelési ünnepély; 7. Küldöttiségek tisz- telgése d. u. 1 óráig; 8. Diszced a plébánián. A jubilaris ünnepélynek polgari része f. évi október hó 1-én tartatik meg. Ujpest polgárai ugyanis, Endre Jánosnak a »Nemzetközi érte- sítő« szerkesztőjének meghívására f. é. szept. hó 16-án, 18-án és 19-én a »Polgári Kaszinó« helyiségeiben tartott értekezletükön elhatá- rozták, hogy Illek Vincze esperes-plébánost, mint községünk 30 éves polgárát, negyven éves áldozópapi jubileuma alkalmából a köz- ség előjárósága s az összes társadalmi körök bevonásával óhajtják megünnepelni. A polgári ünnepély, a római katolikus egyháztanács- nak diszgyűléséből, a község emléktárgyának ünnepélyes átnyújtásából s az ünnepelt espe- res-plébános tiszteletére rendezett díszbau- ketből fog állani.

— **Felhívas.** A tisztelet és szeretet megnyi- latkozása az emberi szív legmagasztosabb erénye. Különösen, ha oly férfi nyerte meg tiszteletünk és szeretetünk meleg érzelmét, ki nemes cselekedeteivel, hasznos tetteivel a közügyek terén, valamint a társadalmi életben bokros érdemeket szerzett. A kinek egész mű- ködése embertársai jólétének előmozdítására volt szentelve, aki atyailag gondoskodott a szegényekről, elhagyatottakról, a ki hiven ra- gaszkodva nemes hivatásához, egész életén

mindig a szentírás szavaival élt: »Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.«

Ez a nemes férfi, a jó emberbarát: Illek Vincze szeretett esperes-plébánosunk, ki most e hó 24-én ünnepi lekipásztorkodásának 40-dik évfordulóját. Ebből a hosszú időből 30 évet töltött Ujpesten, mely idő alatt nemcsak híveinek, hanem felekezet különbözőség nélkül az egész község lakosságának meleg szeretetét nyerte ki, melyet 40 éves jubileuma alkalmá- val méltó módon akarunk kifejezni.

Nyilatkozzék meg érzelmünk egész mele- gevel, szívvel lélekkel ünnepeljük meg e na- pot, részesítsük a szeretett plébánost meleg óvációban, avassuk fel e napot a szeretet ünnepévé.

Vegyen azon részt minden testület és egyesület, gazdag és szegény egyaránt, egyenlő szeretettel, mert közös ünnepünk az nekünk, a mely ne ismerjen felekezeti vagy párt kü- lömböset.

A rendező-bizottság az ünnepély sorrend- jét a következőképpen állapította meg:

F. évi szeptember hó 24-én reggel 3/4 9 órakor a testületek felvonulása a rom. kath. templomhoz.

9 órakor ünnepi mise, Délelőtt 1/2 12 óra- kor az egyesületek és testületek tisztelegése.

Gyülekezés 11 órakor az István-teri állami elemi leányiskolában.

F. évi október hó 1-én d. u. 1 órakor az ünnepelt tiszteletére bankelt az »Ujpesti pol- gári kaszinó« nagytermében.

Tisztelettel kerjük a résztvevő testületeket, hogy a tisztelegésben való részvételüket f. évi szeptember hó 23-ig Endre János jegyzőnél (Deák-u. 8 sz.), a banketten való részvételüket pedig f. é. szept. hó 28-ig az »Ujpesti pol- gári kaszinó« vigalmi bizottságánál bejelen- teni sziveskedjenek. A nagy bizottság nevé- ben: Dezső Lajos biz. elnök, Greizinger István, Kiss Béla biz. alelnökök, Endre János, Papp Mihály biz. jegyzők.

— **Megyei közigazgatási ülés.** Pestvármeg- ye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én Be- nilyky Ferenc főispán elnökletével, — Tóth József tanfelügyelő javaslatára elhatá- rozta, hogy a vallás- és közoktatásügyi mi- niszterhez fölterjesztést intéz, amelyben arra kéri, hogy Ujpest, Kispest és Erzsébetfalva tanítóinak a fizetését a fővárosi tanítók java- dalmazásához hasonló arányban rendeztesse, — miután a megélhetés viszonyai ezekben a községekben éppen oly súlyosak, mint a fő- városban. — A közoktatási kormány, illetékes helyről nyert értesülések szerint, hajlandó a tanítók javadalmazását a felterjesztés értel- mében rendezni, de ugyanez alkalmattal meg fogja újítani Trefort Ágoston volt közoktatás- ügyi miniszternek azon rendeletét, mely sze- rint a tanítók és tanárok szaklapokon kívül más lapot nem szerkeszthetnek, országos és községi politikával nem foglalkozhatnak, le- vén a gyermeknevelés az ő egyedüli felada- tuk.

— **Az ujpesti község ház építése e'én** be- adott összes fellebbezések és panaszok tárgya- ban f. hó 18-án tartotta meg Ivánka Pál já- rasi főszolgabíró a vizsgálatot, melynek fo- lyamán — habár a vizsgálat, a fellebbezése- ken felsorolt panaszok legkisebb részleteire is kiterjeszkedett, — kitűnt, hogy az összes panaszok teljesen alaptalanok.

— **A leányarvaházról.** Az ujpesti izr. nő- egyesület leány-arvaházának előkelő vendége volt a mult hét folyamán. Az intézet József- utcai termeit meglátogatta ugyanis ország- gyűlési képviselőnk neje, Wolfner Tivadarné, a nőegylet elnöknője Friedmann Árminné kíséretében. A leányarvaházban annak veze- tője, Deutsch Zsigmondné üdvözölte és kalau- zolta a képviselő nejét, a ki a legnagyobb el- ismerés hangján fejezte ki tetszését az arva- ház berendezése és a kis árvák ellátása felett. Különösen a kicsinyek ügyes munkái lep- tek meg, melyekből vásárolt is nyomban husz forintért egy-két apróságot. Ezenkívül is szá- mos adakozás érkezett a közelmúltban az uj- pesti jótékony körökből az intézet vezetőségé- hez. Valóban nemes és Istennek tetsző példá- val járnak elő azok, akik a női szívek ezen emberbaráti alkotását adományaikkal, érdek- lődésükkel támogatják.

— **Az árviz veszedelme** fenyegeti Ujpe- stet. A földmívelésügyi ministerium vizrajzi osz- tályának jelentése szerint az árviz péntekig 7 m. és 10 cm. magasságra fog emelkedni s

miután töltéseink csak 7 méter magasságig védik meg a közseg Dunaparti részét, Isten csodája lesz, ha az ár el nem borítja az alatt fekvő utcákat. Az előjáróság különben már f. hó 18-án megalakította a vészbizottságot, a mely azóta permanentiában van s a következő rendben teljesíti a közsegházánál a szolgálatot. Hétfőn: éjfélelőtt: Barth Mór, Zsoldos János, Boda Aladár.; éjféli után: Klein József, Hevesi Vilmos és Lukács. Kedden éjfélelőtt: Winternitz Gyula, Gurányi István, Berényi Antal; éjféli után: Korponay Ödön, Ráday Antal, Komjáthy Bela. Szerdán éjfélelőtt: Gerő Zsigmond, Hevesi Vilmos, Nagy György; éjféli után: Erős J. Zsoldos János és Horváth. Csütörtökön éjfélelőtt: Ladányi Zsigmond, Ráday Antal és Asztalos; éjféli után: Klein József, Gurányi István, és Horváth. Pénteken éjfélig: Gerő Zsigmond, Zsoldos János, Berényi Antal; éjféli után: Winternitz Gyula, Hevesi Vilmos és Nagy Sándor. Szombaton éjfélig: Ladányi Zsigmond, Gurányi István és Asztalos; éjféli után: Korponay Ödön, Ráday Antal és Királymezey. Vasárnap éjfélig: Kulhy István, Gurányi István és Berényi Antal; éjféli után: Klein József, Hevesi Vilmos és Nagy György. A közseg előjárósága f. hó 18-án reggel már hozzáfogott a nyul- és védgátak kijavításához; beszerezte a töméshez szükséges zsákokat, egy mernököt kert a földmívelési minisztérium vizrajzi osztályától; telefon-összeköttetést létesített a védgátak (Leiner-gyár) és a közsegháza között, hétfőtől szerda estig 1800 méter hosszú nyulgátakat emeltetett s ezeket az esetleges hullámszám ellen deszkákkal és zsákokkal is biztosította; a védgátakra éjjeliőröket állított; egyszóval minden fölé feltehető elkövetett, hogy a pentekre kilátásba helyezett legmagasabb vízállással szembeállhasson. Sajnos nem mondható hasonló a szekesfővárosról és Rákospalotáról. A szekesfőváros nemcsak hogy rosszul zárta el a vízvezeték csatorna zsilipjét, hanem még a szivattyúk közül is olyat küldött a vízműveihez, a mely javításra szorult. Rákospalota pedig nemcsak hogy Ujpest közsegének 2 év óta nem adta meg az 1500 forintját, a melyet az akkori árvíz idejében az ő számlájára végzett védelmi munkáért tartozik, hanem a védekezéshez is akkor fogott már hozzá, amidőn területének egy nagy része, a gróf Karolyi-fele ültvények viz alá kerültek. Mindazonáltal reméljük, hogy közsegünket még csütörtök és péntek közötti éjjelen, a midőn legmagasabbra duzzad a víz, — sem fogja az ár veszélyebe dönteni.

— **Uj temetkezési intézet.** Dória Karolyné, az ujbpesti rom. kath. kántor neje, a templomter 8. sz. házában »feher +«-hez címzett temetkezési intézetet rendezett be. A mennyiben Dória Karolyné — kiadott értesítésében — ígéri, hogy az eddigi tulságos magas temetkezési árakkal szakítani fog és sokkal olcsóbb árak mellett szép és diszes temetkezéseket fog elő állítani, nem mulaszthatjuk el őt a közönségnek figyelmébe ajánlani.

— **Ujpest — dicsérete.** A gyermekvédő egyesület kongresszusa alkalmából rendkívüli érdekes kiállítás rendeztek az illetékes körök. E kiállításon látható volt az »Ujbpesti gyermekbarát-Egyesület« működésének táblázatos kimutatása is, — amelyet Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter is figyelmére mellátott s az »Ujbpesti gyermekbarát-Egyesület« tevékenységéről annak elnöke, — Winternitz Gyula jelenlétében, igen dicsérőleg nyilatkozott.

— **Miről beszélnek Ujbpesten?** E kérdés állandó rovatját képezi az »Ujbpesti Hirlapnak« s e rovat alatt a »Közérdeket« csipkedő a Scorpiója. Ugy látszik izlik neki a vérünk ép úgy mint a hireink. A vérünkkel táplálkozzék tetszése szerint, hála Istennek nem szenvedünk verszegénységben, de már az ellen tiltakozunk, hogy a hireinket hasábszámra és szóról-szóra közölje anélkül, hogy a forrást megnevezné, tiltakozunk pedig azért, mert eddigi hallgatásunkból úgy látszik már nem csak a hireinket, hanem még a lapunkat is polyának tekintő Scorpió ur, amennyiben olvasóinak egész 10 esztendőre ingyen akarja a »Közérdeket« odaadni. Hohó Scorpió uram! osztogassa csak ön a saját »Ujbpesti Hirlapját« ingyért, mert a »Közérdeket« nem Csáki-szalmája, de a hirei sem azok. Mi fáradsággal szerezzük össze és szerkesztjük meg hireinket — az olvasóink, de nem az »Ujbpesti Hirlapok

ujdondásza számára, aki még Ujbpest leghiresebb és legügyesebb borbélyánál Borosnál is jobban kezeli az ollót, amennyiben a »Közérdeket« legutóbbi számából is 11 hirt ollózott ki s ebből kilenczet nevezetesen: a »Helyszíni szemle«, »Közsegi választók összeírása«, »Lemondás«, »Házi hangverseny«, »Felolvasó estélyek«, »Ösztöndíjak«, »Az ujbpesti polgári leányiskolával kapcsolatos...«, »Az ötödik gyógyszer-tár Ujbpesten«, »Az egészségügyi bizottság üléséről irt tudósításunkat«, s a »Művészi élet Ujbpesten« címűeket szóról-szóra, a többit pedig egy kis változtatással beliferálta az »Ujbpesti Hirlap« hirrovatába, amire ezennel felhívjuk Benes kolléga figyelmét azon kérésrel, hogy vagy tiltsa meg ujbpesti elnökét az irt irgalmatlan ollózást, vagy nevezze meg forrásként az átvett híreknél lapunkat, mert erről, hireinknek hasábszámra való kiollózásáról — már csakugyan nagyon hangosan beszélnek — Ujbpesten.

— **Színi előadások a »Közművelődési Körben«.** Az »Ujbpesti Közművelődési Kör« vigalmi bizottsága Szell Manó elnöke alatt f. hó 16-án elhatározta, hogy az őszi hónapokban színi előadásokat rendez a saját helyiségeiben. Az első előadás alkalmával »Az eger« és a »Mama« cz. vígjátékok kerülnek a »Városligeti szinkör« tagjainak közreműködése mellett színre. A belépti-jegy ára ez alkalomra személynként 80 kr. Család-jegy 1 frt 50 kr. A jövedelem a könyvtár alapjához esatoitatik.

— **Az ujbpesti ipartestület** f. hó 14-en tartotta szeptember havi ülését, amelyen a testület titkára bejelenté, hogy f. é. augusztus havában 738 iparos-segednek és 284 gyárimunkásnak belegeztetett le a könyve. Munkába lépett 398 iparos-seged és a munkából kilépett 340. Kiadott 71 munkakönyv s 43 idegl. igazolvány. Szerződte 31 tanonc s felszabadult 17. Iparigazolványt nyert 16 s iparát beszüntette 9 iparos. Az ipariskolába bejelentett 723 szerződte tanonc. Panasz beadott 55, ebből 29 bekés uton intéztetett el és 26 a bíróság elé került. A pénztár bevétele 393 frt 80 kr. Kiadása 309 frt 68 kr. Maradványa a f. é. nyolcz hónapról 2452 frt 65 kr.

— **Művészi hír.** A szegedi kiállításon Németh Berezi festőművészünk összes kiállított művei megvásároltak. Két darabot: a szegedi képzőművészeti társulat, két darabot pedig a közönség vásárolt meg.

— **Szüretelési ünnepélyek.** A »Nándor« nevű Ujbpesti munkás betegsegélyző és temetkezési egyeslet f. é. október hó 1-én az egyleti helyiségében (Lőrincz és Liliom-utca sarok. Gersabek-fele vendéglő) táncvizsgálommal egybekötött szüreti-ünnepélyt rendez. Kezdeté d. u. 4 órakor. A tiszta jövedelem részben az egyleti pénztár, részben az egyeslet árpenztára javára fordítatik. A beléptijegyek ára 30 kr., pénztárnál 40 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Az »Ujbpesti Katholikus Legény-Egylet« 1899. szeptember hó 24-én, saját helyiségében (József-utca 32.) szüreti-ünnepélyt rendez. Belépő-díj: személyjegy 60 fillér, családjegy 1 korona 20 fillér. A zenét egy jó nevű zenekar szolgáltatja. Kezdeté d. u. 4 órakor. Jegyek kaphatók az egyeslet helyiségében, Kozma Gyula és Krause A. és fia Árpád-uli fenyirdájában. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság egy héttel később oktetlenül megtartatik.

— **Névmagyarosítás.** Hitter Ferencz ujbpesti lakos, valamint Ferencz, Iren és Gizella gyermeke belügyminiszteri engedéllyel »Halmágyi«-ra magyarosította a nevét.

— **Helyesbítés.** Az »Ujbpesti Gyermekbarát-Egyesület« által f. é. aug. hó 20-án rendezett népünnepély alkalmával dr. Venetianer Lajos 5 frtot, Egyedi Lajos pedig 2 frtot fizetett felül. A hirlapok megfordítva közölték az adományozott összegeket, a mit ezennel helyesbítünk.

— **Dinsztöt pögártársak.** A »Thalia« műkedvelői asztaltársaság f. é. október hó 1-én, a Blitznér-fele vendéglő-helyiségében szüretelési ünnepélyt rendez. Ez ünnepélyre humoros hangon, magyar és német nyelven hívja meg »Thalia« a Dinsztöt pögártársakat. Az ünnepély kezdete d. u. 4 órakor. Beléptidij 30 kr., amiért »Önni innya lóhet a rogyásig, s rádásul kap egy potya sorsjegyet, amellyel nyerhet egy egész eleven születött bárányt, a melyiket akar be is savanyithatja.«

SPORT.

Budapesti lóversenyek. A budapesti őszi lóversenyek e hó 24-én, vasárnap kezdődnek és 10 versenynapon keresztül folytatódnak 26., 28., 30., október 1., 3., 5., 7., 8. és 10-én.

A meeting igen érdekesnek ígérkezik, mert nagy tenyészfonsága és fényesen dotált futamok lesznek soron, amelyekben telivértenyésztésünk színe-java részt veend.

Hyének:

A *St. Leger* 3 éveseknek 2800 m. 60000 korona; favoritja e versenynek *Galifard*, — a hamburgi Derby nyertője, — a földmívelési minisztérium díja, 25000 korona, 2400 méter; ebben a versenyben valószínűleg Németország küldöttjei is részt vesznek.

A *Szent László-díj* 2 éveseknek 1400 m. 40000 korona. Favorit e versenyre *Ineroyabl* amelyet azonban a németországi *Gold* könnyen leverhet, ha számításunk alapjául *Don José* vesszük, amely Baden-Badenban *Attilát* — kéteveseink egyik legjobbját győzte le és utasította a 3-ik helyre, legutóbbi futásában pedig *Gold*-ot verte meg, amely szintén a 3-ik lett mögötte. Eszerint *Gold* olyan jó volna, mint *Attila* és így chanchait elvitatni e díjra nem lehet.

A *Totalisateur handicap* 2600 m. 3 éves és idősbeknek 20000 korona, ezt a versenyt tavaly *Zászlós* nyerte meg *Dalfy* és *Komám-asszony* ellen.

A *Lovaregyleti díj* 20000 korona 2800 m. 3 éves és idősbeknek több államdíj s a csekélyebben díjazott handicapok és eladó versenyeknek egész sora.

Sportelvezet tekintetéből tehát a meeting sokat ígér.

Az egyes versenyeket annak idején bővebben megbeszéljük.

A lóversenyeket látogató t. közönség ama része, mely okvetlen kimegy akár szép akár rossz idő van: a Lovaregylet főpenztársága által tisztelettel felkeretik — saját kényelmé érdekében — mert künn a versenyterén nagy a tolongás a penztáraknál (pedig 18—20 penztár van), hogy belépti jegyeit delelőlt benn a városban, a programokon megjelölt *dohánytözsdekben előre megváltani* sziveskedjék. Másrészt felkeretik a közönség, hogy belépti jegyet az öltönyön kívül *láthatólag kifizetni* sziveskedjék, s így az ellenőrség részéről a felszólításokat mellőzhesse.

Szerkesztői üzenetek.

F. G. urnak. Tökéletesen igaza van. A közsegi közgyűlésekről szóló tudósításnak minden tekintetben tárgyilagosságnak s pártszempontoktól mentesnek kell lennie. A felszólaló képviselőknél nem szabad olyan szavakat a szájukba adni, amelyeket azok nem használtak; minden korrekt szerkesztőség a közgyűlésről szóló tudósítás előtti bevezető sorokban mondja el a lefolyt közgyűlésről a saját pártállása szerinti nézetet, de nem ad a képviselőknél olyan drasztikus kifejezéseket a szájukba, amelyeket azok nem használtak. Tökéletesen igaza van abban is, hogy az »Ujbpesti Hirlap« hiába bővölközött el puskaporát a múlt héten, mert dr. Seligmann nem az aszfalt kérdésben interpellált az előző gyűlésen és így Zsoldos nem az aszfalt kérdésre adandó válaszában az elhalasztását kérte. Az aszfalt-kérdést Ladányi Zsigmond terjesztette a képviselőtestület elé, dr. Seligmann pedig az ovoda a szegényügy, az utcák elnevezése, az Árpád-ut burkolási köve s a kivágott utcai fak tárgyában interpellált. Hogy a kellő tájékozottság melles dolog s a dörgedelem a fő — arról mi nem tehetünk, valamint arról sem tehetünk, hogy lapársaink némelyike az »arezátlan« kifejezéseket is parlamentárisnak tartja a sajtóban s »terrorizált« képviselő-testületről beszél akkor amidőn még Erős Antal sem élt a szavazati jogával.

Dr. A. urnak. Önnök feltűnt az »Ujbpesti Közlöny« azon megjegyzése, hogy Zsoldos J. közg. jegyző dezavualta a »Közérdeket.« Mi köszönetet szavazunk az »Ujbpesti Közlöny« szerkesztőjének e megjegyzéseért, mert ezzel maga is elismerte, hogy nem vagyunk az a félhivatalos lap, amelynek eddig tartott és hirdetett. Egyébiránt Csepreghy Pál képviselőnek sem volt igaza, mert a »Közérdeket« soha sem irta azt, hogy Ujbpest- és Rákospalota, a mernököt illetőleg perzonális unióra lépett s lapunk 33-ik számában érthetően kiirtuk, hogy Hoffer mernök kiváltképen az építkezési engedélyeket fogja kiszolgáltatni. Csepreghy Pál továbbá nem vette figyelembe az »akkor« szócskát, a melyet Zsoldos jegyző használt, t. i. ha a »Közérdeket« azt irta, a mit Csepreghy mond . . . akkor az is hazudik, de miután a »Közérdekben« Csepreghy sohasem olvasta azt a mit a »Közérdeket«-re malicziózan ráfogott, tehát a »Közérdeket« nem hazudott, csak Csepreghy Pál szellemeskedett.

☞ Minden vevő gyönyörű ajándékot kap. ☜

ISKOLAKÖNYVEK,
iskolatáskák, rajz- és iroszerek,
körzők, rajztáblák, rajztömbök,
legfinomabb papírból készített irkák,
elsőrendű fekete, piros és kék tenták, chinai tusok.

**Rendkívüli olcsó árakban, lelkiismeretes és pontos ki-
szolgálás mellett**

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő, papir- és nyomtatványszállító

Ujpest, Árpád-ut 15.

Fiókküzet: István-tér és templom-
utca sarkán.

6.

É r t e s i t é s .

Van szerenésém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, **hogy teljesen ujonnan fel-
épült, megnagyított és ujonnan berendezett**

PANNONIÁHOZ

czimzett **kávéházamat** Árpád-ut 48. szám alatt augusztus hó 10-én megnyitottam.

Nagyérdemű közönség! Mielőtt e nagyobb szabásu helyiséget igen tisztelt vendégeim becses rendel-
kezésére bocsátottam, bátorkodom felemlíteni, hogy sem költséget, sem fáradságot, sem pedig időt nem kimélve
főtörekvésem oda irányult, miszerint a főváros legnagyobb és legfényesebb kávéházaival minden tekintetben a
versenvt kiállhassam és ebből kifolyólag a kor haladásával lépést tarthassak.

Tudva pedig azt, hogy Ujpest nagyrebecsült közönsége mindenkor becses támogatásával ajándékozott
meg, — iparkodni fogok ezt csekélységemtől telhetőleg ezután is méltányolni a szerint, hogy ugy a kényelem,
mint az egészség szempontjából, kellemes szórakozást nyujthassak, valamint kifogástalan és előzékeny kiszolgá-
lásommal, mindenféle tekintetben méltó legyek továbbra is igen tisztelt vendégeim nagyrebecsült pártfogására.

**Naponta kitünő cigányzene, kifogástalan italok, hideg ételek, a legujabb tekeasztalok, minden-
féle szórakoztató játékok valamint az összes hazai és külföldi napi- és hetilapok.**

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítva nagyon tisztelt vendégeimet, ismételve azon alázatos kérése-
met, hogy becses támogatásukkal engem továbbra is megajándékozzanak méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Allandó bérkocsi-állomás Deicht Gézátl.

6—

Feldmann József

a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.